

HOIDKE END JA OMA LÄHEDASI

NR 2
VEEBRUAR
2021

Lääne-Nigula valla ajaleht

Mida toob Lääne-Nigula 2021. aasta eelarve?

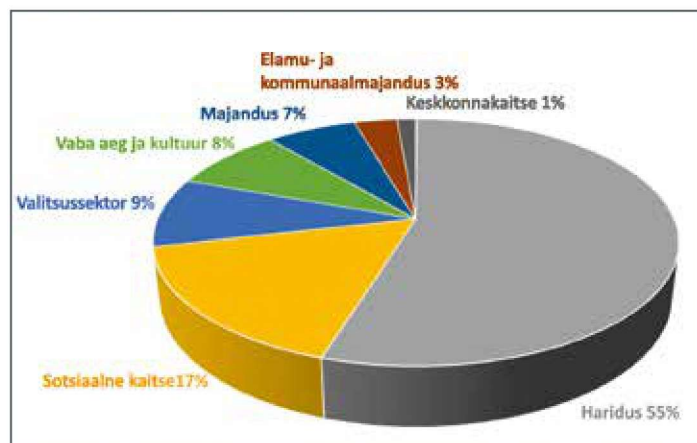
Mikk Lõhmus
Vallavanem

Lääne-Nigula Vallavolikogu kinnitas 21. jaanuaril 2021. a määrusega nr 1 „Lääne-Nigula valla 2021. aasta eelarve“. Mida eelarve meile kaasa toob?

2021. aasta eelarves on planeeritud põhitegevuse tulused 12 763 889 eurot, millest 50% moodustab maksutulu, 35% saadavad toetused tegevuskulude katteks, 13% tulud kaupade ja teenuste müügist ning 2% muud tulud.

Planeeritav põhitegevuse tulude maht on vähenenud 3% võrreldes eelmise aastaga ning selle suurim mõjutaja on toetusfondi vähenemine 763 825 euro võrra (esmajoonel on see tingitud COVID-19 toetustest 2020. aastal, 2021. aastal pole neid eraldi ette näha). Maksutulude kasvu on prognoositud ligikaudu 3% enam võrreldes eelmise aasta eelarvega.

2021. aasta eelarves on planeeritud põhitegevuse kulusid 12 573 123 eurot. See on ligikaudu 0,3 mln eurot ehk 2% enam kui 2020. aasta eelarves.

Joonis 1, 2021. a eelarve põhitegevuse kulude jaotus valdkondade lõikes

2021. aasta alguses on Lääne-Nigula valla laenukohustusi kokku 5 420 994 eurot. Kui eelarve täitmine on prognoosi kohane siis 2021. aasta lõpuks on valla netovõlakoorumus 54% põhitegevuse tuludest.

Investeeringute ligi 4 miljonit eurot

Investeeringute mahuks on planeeritud 3 883 652 eurot ning põhivara soetuseks antavate toetuste mahuks 200 000 eurot. Saadavate toetustega planeerime rahastada 23% investeeringutest.

Olulisemad investeeringud 2021. aastal on järgmised:

✓ Teed ja tänavad 1 235 841 eurot. Veerand investeeringutest kulub teedele ja tänavatele, objektiline teehoiukava on kavas kinnitada juba veebruaris.

✓ Kullamaa Keskkool 686 570 eurot. Kullamaa Keskkoolis on planeeritud kogu hoone soojustamine ja ventilatsiooni väljaehitamine. Mäletatavasti sai kool 2020. aastal uue katlamaja.

✓ Asutuste väikeinvesteeringud 250 000 eurot. Selle eelarve alla on koondatud hulk väiksemaid investeeringuid nt Risti Kooli II korruse koridor, Palivere kooli aula, Risti lasteaia ventilatsioon ja mänguväljak, erinevate Terviseameti ja Päästeameti ettekirjutuste täitmine jms.

✓ Risti bussijaam 245 040 eurot. Ristile ehitatakse sooja ooteruumi ja WC-ga bussiootepaviljon, kuid lisaks vahetatakse 6 Ääsmäe-Haapsalu mnt ääres asuvat amortiseerunud bussiootekoda ja paigaldatakse elektroonsed tablood Ristile, Paliverre ja Taeblasse.

✓ Nõva sadam 239 000 eurot. Algab kaua oodatud Nõva sadama rekonstrueerimine, esimeses järjekorras rekonstrueeritakse kai nr 1.

✓ Taebla Kool 134 115 eurot. Taebla Koolil ootab rekonstrueerimist võimaldava hoone, mis on planeeritud soojustada, uuendada ventilatsioonisüsteemi ja siseviimistlust.

✓ Palivere spordiplats 100 000 eurot. Paliveres alustatakse kauaoodatud spordiplatsi väljaehitamist.

✓ Tänavavalgustus 94 480 eurot. 2020. aastal rekonstrueeriti Palivere tänavavalgustus. 2021. aasta lõpetatakse veel Palivere töid (Lähtu tänava kvartal, Haapsalu mnt Liivamäe juures), samuti rekonstrueeritakse Nigula küla tänavavalgustus. Lisaks ehitatakse uus valgustus Pargi tänavale ja Taebla-Kullamaa tee Taeblas, Kirsi tänavale Linnamäel ning projekteeritakse Rehemäe valgustus.

✓ Noarootsi Kool 75 000 eurot ja Martna Põhikool 65 000 eurot. Iga koolimaja nõuab hooldust. Lisaks eeltoodule on investeeringute nimekirjas ka rida väiksemaid objekte, täpse nimekirjaga võib tutvuda juba valla veebilehel <https://www.laenenigula.ee/eelarve-ja-majandusaasta-aruanded>. Pärast mitmeid objekte jäid 2020. pooleli ja nende ehitus või remont jätkub ka 2021. aastal, näiteks Linnamäe Kultuurisaal, Umbaia DP ala investeeringud Noarootsis, Österby sadamahoone ja sadama süvendamine, valamaja Taeblas jms.

Investeeringuteks antavad toetused

- ✓ Hajaasustuse programm 100 000 eurot;
- ✓ Palivere Pikajalamäe investeeringud 40 000 eurot;
- ✓ Kaasav eelarve 40 000 eurot;
- ✓ MTÜ investeeringu toetus korra alusel 20 000 eurot.

Valla eelarvest eraldatakse mitmesuguseid toetusi. Peamised toetusliigid ning 2021. aastaks planeeritud summad:

Toetuse liik	Summa
■ Sünnitoetus	512 eurot (makstakse välja kahes osas) Eelarves 38 400 eurot
■ Esmakordselt kooli mineva lapse toetus	200 eurot Eelarves 14 000 eurot
■ Õpilaste tunnustamine	Eelarves 12 050 eurot
■ Haridusstipendium	Eelarves 5 000 eurot
■ Toetused kultuurivaldkonnas	Eelarves 85 432 eurot
■ Toetused spordivaldkonnas	Eelarves 32 400 eurot
■ Ettevõtlustoetus	Eelarves 30 000 eurot
■ Matusetoetus	200 eurot Eelarves 28 938 eurot
■ Ühekordne toetus	250 eurot/aastas Eelarves 30 000 eurot
■ Hooldajatoetus hooldatava kohta	32 või 48 eurot/kuus Eelarves 29 892 eurot
■ Raske ja sügava puudega lapse toetus	Eelarves 19 087 eurot
■ Toimetulekutoetus	Eelarves 130 680 eurot
Investeeringu toetused	
■ Hajaasustuse programm	Eelarves 100 000 eurot, sh KOV osalus 50 000 eurot
■ Kaasav eelarve	5 000 eurot piirkond Eelarves 40 000 eurot
■ Investeeringuprojektide toetus MTÜ-dele	Eelarves 20 000 eurot

Pildil Risti bussipeatuse eskiis

Pildil Taebla kooli võimla eskiis

Volikogu lõpetas tuuleenergeetika eriplaneeringu

Neeme Suur
vallavolikogu
esimees

2021. aasta esimesele volikogu istungile koguneti Paliveres, põhikooli saalis. Viiruse tõttu jälgitakse ohutusnõudeid ja otsitakse suuremaid saale. Volikogu käib oma istungitega mööda valla keskuseid ja tegelikult oleks aga kord ka muidu Palivere kases olnud. Kooli sissipääsu ette oli kogunenud rahvast avaldamaks meelt tuulepargi vastu. Samas olid püsti ka energiafirma Enefit Green rohelised lipud, selgitamaks, miks võiks olla tuulepargi poolt.

Aasta esimesel istungil võeti vastu mitu olulist otsust. Kõigepealt muidugi valla eelarve. Ettekandega esines valla finantsjuht Agle Romulus. Toimus eelnõu teine lugemine, esimene oli eelmise aasta detsembris. Vahepeal oli olnud aeg muudatusettepanekute esitamiseks. Suurem osa muudatustest olid tehnilised – eelmisel aastal kasutamata jäänud summasid tõsteti ümber uude eelarvesse. Aga samas oli ka sisulisi ettepanekuid – nii näiteks lisati eelarvesse 30 000 eurot kulu Palivere Pikajalamäe teenindushoone projekteerimiseks. Kaasettekandega esines Jüri Ott, valla arendus- ja eelarvekomisjoni esimees. Lõpuks toimus hääletamine ja valla 2021

eelarve võeti vastu. Pikemalt räägivad käesolevas vallalehes valla eelarvest vallavanem ja finantsjuht oma artiklis.

Teiseks arutati valla huvihariduse ja huvitegevuse kava. Igal vallal peab olema oma huvitegevuse kord ja huvitegevuse kava. Vallad saavad riigilt ka toetust huvitegevuse korraldamiseks. Eelnõud tutvustas Kaie Talving, valla haridusnõunik. Lääne-Nigula vallas elab seisuga 01.10.2020. a kokku 1799 last ja noort vanuses 0-26 eluaastat. 7-26 aastaseid noori, kellele riigipoolne täiendav huvihariduse ja huvitegevuse toetus võimalusel ette nähtud on vallas kokku 1294. Huviharidust- ja tegevust korraldavad vallas kaheksa kooli ja kuus noortekeskust, lisaks osalevad noored ka väljaspool valda teiste huvikoolide ja -ringide töös. Riigipoolne toetuse summa Lääne-Nigula vallale 2021. aastal on 152 353 eurot. Kokku on huvihariduse kulu valla eelarves 414 000 eurot. Peale ettekandeid ja küsimusi toimus hääletamine ja volikogu kinnitas valla huvihariduse ja huvitegevuse kava.

Kolmanda punktina võeti ette tuuleenergeetika eriplaneering. Volikogu saali oli ka hulgaliselt kuulajaid kogunenud. Arutelu kestis ligi kolm tundi. Vallavalitsuse eelnõud tutvustas Heikki Salm. Järgmisena võttis sõna valla majandus- planeerimiskomisjoni (eelnõu juhtivkomisjoni) esimees Einar Pärmpuu, kes andis teada, et juhtivkomisjon eelnõud ei toetanud ja pooldab planeerimismenetluse jätkamist. Siis kõneles arendus-eelarvekomisjoni esimees Jüri Ott, kes

andis teada, et komisjon toetab eelnõud ja soovib planeeringu lõpetamist. Peale seda esines sõnavõtuga EG juhataste esimees hr Kärmas, kes andis teada, et EG on jätkuvalt seisukohal, et planeerimismenetluse lõpetamiseks põhjused puuduvad ja nad soovivad menetlusega edasi minna. Siis sai sõna Piirsalus elav ettevõtja Sven Köster, kes pooldas planeerimismenetluse jätkamist ja rääkis ka tuulepargi vastu allkirjade kogumise protsessis esinenud vigadest. Järgmisena esines kohaliku kogukonna aktiivgrupi nimel Eve Toomsar, kes kirjeldas enda ja kogukonna põhihoiaku, põhjuseid, miks ollakse tuulepargi vastu ning ka seda kuidas koguti allkirju. Ta väljendas enda ja kogukonna poolset toetust planeerimismenetluse lõpetamisele. Kõikidele ettekandjatele esitati volikogu liikmete poolt ka küsimusi. Pärast seda tutvustas volikogu esimees volikogu liikmetele teisi pöördumisi, mis olid volikogule laekunud, seal hulgas istungilt Covid ohtu tõttu eemale jäänud volikogu liikmete pöördumist eelnõu toetuseks. Pärast seda toimusid volikogu liikmete sõnavõttud, kokku kaheksa. Ettekandeid oli nii eelnõud pooldavaid kui ka eelnõud mittetoetavaid. Lõpuks toimus hääletus, mis lõppes tulemusega 13 poolt ja 5 vastu, 2 erapooletut. Sellega oli eelnõu heaks kiidetud ja eriplaneering lõpetatud.

Neljanda päevakorrapunktina andis volikogu arvamuse Laiküla III turbatootmisala keskkonnaloa taotlusele. Vajalikud uuringud Laiküla turbakaevanduse laiendamiseks on läbi viidud. Volikogu toetas keskkonnaloa

väljastamist, tingimusel et õhusaaste ja müraga seotud kaebuste korral tuleb ettevõtte tööde teostamise ajal läbi viia vastavad mõõtmised ning normide ületamise korral võtta kasutusele häiringuid leevendavad meetmed; – veerežiimi ja/või kvaliteediga seotud kaebuste korral tuleb läbi viia vastavad mõõtmised ning võtta tarvitusele meetmed esialgse olukorra taastamiseks.

Viendas punktis kehtestati Noarootsi Paslepa külas asuv Suveresidentsi katastriüksuse detailplaneering. Planeeringu avalik väljapanek toimus 14. septembrist 15. oktoobrini 2020. Avalikustamise ajal detailplaneeringu kohta kirjalikke arvamusi ei laekunud.

Kuuenda ja seitsmenda punktina otsustati kinnisvara küsimusi. Otsustuskorras müüdi Liivi külas asuv Laukapuu 11 asuv korter ja Martna külas asuva Kooli tee 8 korter nr 10.

Kaheksanda päevakorrapunktina andis arendus – eelarvekomisjoni esimees Jüri Ott ülevaate komisjoni eelmise aasta tegevusest. Komisjonil on olnud 11 koosolekut. Toimunud on ka liikme vahetus, üks komisjoni liige, Peeter Zolotov on isiklikel põhjustel ära läinud ja teda on tulnud asendada Kulno Rehkal.

Üheksanda päevakorrapunkti all kuulati ära vallavanema info. Kuna vallavanem Mikk Lõhmus ei osalenud volikogus ettevaatuse põhimõttest lähtudes (oli viibinud ühisel koosolekul Covid-19 viirusesse nakatanu lähikontaktsega), siis

tegi ettekande Martna osavallavanem Janno Randmaa. Muu hulgas kuulsid volikogu liikmed, et Umbaia DP ala viimane krunt on müüdud. Vallavalitsus esitas nn kalaLADER meetmesse Nõva sadama rekonstrueerimise II etapi. Vallavalitsus valmistub esitama kahte MATA meetme toetust – Kullamaa Keskkool ja Läänemaa ühistranspordi taristu arendamine. CO₂ meetmesse esitati eelarvestrateegias ja eelarves oleva Martna koolihoone soojustuse ja ventilatsiooni projekti. Kullamaa kooli ja lasteaia uus katlamaja on valmis. Samuti andis Janno Randmaa teada, et toimus nõupidamine Oru Hooldekodu teemal. Projektitoetuse on soojustamiseks-ventilatsiooniks-kütteks saadud, kuid omafinantseerimise allikat ei ole. Uus juhataja koostab uue äriplaani, arvestades 10 aasta tulu- ja kuluvoogu, võimalikku laenu võtmist, selle laenu teenindamist kohatasudega, amortisatsiooni. Selle järel tuleb otsustada, mis selle hooldekoduga edasi saab. Ilma lisakohtadeta ja kapitaalremondita pole hooldekodu pikaajaliselt jätkusuutlik.

Volikogu lõpetas volikogu esimehe info ja tõdemus, et järgmise volikogu toimumise aeg on küll teada, aga koht mitte. Volikogu toimumise koha dikteerib meile hetke viiruseleviku seis. Nii saigi see pikk ja keerukas volikogu istung läbi.

Olge terved!

Volikogu istungite protokollid on kättesaadavad valla koduleheküljelt!

DETAILPLANEERINGUTE TEATED

Lääne-Nigula Vallavalitsuse 12.01.2021 korraldusega nr 2-3/21-6 algatati Milgardens katastriüksuse detailplaneeringu koostamine Spithami külas / Spithamnis (hoonestamata katastriüksus 52001:001:1861, pindala 6784 m2, sihtotstarve maatulundusmaa).

Maaomanikud soovivad katastriüksuse jagamist kolmeks elamumaa sihtotstarbega krundiks, kruntidele ehitusõiguse ning hoonestustingimuste määramist. Vallatealusele maale moodustatakse eraldi katastriüksus.

Lääne-Nigula Vallavalitsuse 12.01.2021 korraldusega nr 2-3/21-7 algatati katastriüksuse 52001:001:1862 detailplaneeringu koostamine Spithami külas / Spithamnis (hoonestamata katastriüksus 52001:001:1862, pindala 2263 m2, sihtotstarve maatulundusmaa). Maaomanikud soovivad katastriüksusele elamumaa sihtotstarbe määramist, krundile ehitusõiguse ning hoonestustingimuste määramist.

Planeeringualad asuvad detailplaneeringu koostamise kohustusega alal ja elamuehituspiirkonnas. Detailplaneeringud koostatakse vastavuses Noarootsi valla üldplaneeringuga; keskkonnamõju strateegilise hindamise kohustus puudub.

Planeeringute menetlusinfo on leitav www.laenenigula.ee/menetluses.

Lääne-Nigula Vallavolikogu 21.01.2021 otsusega nr 3 kehtestati Suveresidentsi katastriüksuse detailplaneering asukohaga Paslepa külas / Pasklepis (katastritunnus 52001:004:0780, pindala 4,6 ha, hoonestatud).

Detailplaneeringu eesmärk on luua Paslepa-Viigi sadamast kompaktse hoonestusega kaasaegne väikesadam. Planeering näeb ette planeeringualal olevate hoonete asukohtadesse uute hoonete ehitusõiguse, hoonestusalade ulatuses ehituskeeluvööndi vähendamise, olemasoleva kai rekonstrueerimise ja pikendamise, kallasrajale juurdepääsu tagamise ümber sadamaala. Katastriüksuse uueks sihtotstarbeks on planeeritud 90% tootmismaa ja 10% ärimaa.

Detailplaneering muudab Noarootsi valla üldplaneeringut, sest vähendati ehituskeeluvööndi ulatust. Planeeringule koostati keskkonnamõju strateegilise hindamise eelhinnang, täismahus hindamise vajadus puudus.

Detailplaneeringu materjalid on leitavad www.laenenigula.ee/noarootsi2, www.laenenigula.ee/noarootsi2.

Lääne-Nigula valla tuuleenergeetika eriplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise lõpetamine

Lääne-Nigula vallavolikogu algatas 17.10.2019. a otsusega nr 54 kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise. Omavalitsuse eriplaneeringu koostamise eesmärk oli leida tuulepargi ja selle toimimiseks vajaliku taristu rajamiseks sobivaim asukoht Lääne-Nigula vallas ja koostada sobivasse asukohta detailne lahendus ehitusõiguse määramiseks.

Lääne-Nigula vallavolikogu lõpetas 21.01.2021. a otsusega nr 1 kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise. www.laenenigula.ee/tuuleeneriga-eriplaneering

Planeeringumenetlus oli jõudnud asukoha eelvaliku ning keskkonnamõjude strateegilise hindamise I etapi aruande koostamise etappi. Planeeringumenetluse käigus ilmnesid asjaolud, millest tulenevalt polnud tuuleenergeetika eriplaneeringu edasine menetlemine mõistlik ega võimalik, kuna selle menetluse jätkamisel poleks planeeringumenetluse eesmärkide saavutamine võimalik.

Eriplaneeringuga planeeritava tuulepargi rajamise vastu ainsasse potentsiaalsesse asukohta olid ülekaalukad avalikud huvid, mistõttu puudus sobiv asukoht, mille osas detailset lahendust koostada. Tekkinud olukorras oli eriplaneeringu koostamise eesmärk muutunud ning eriplaneeringu menetluse jätkamine oleks vastuolus Lääne-Nigula Vallavolikogu kohustusega viia haldusmenetlus läbi eesmärgipäraselt, kiirelt ja efektiivselt, vältides üleliigseid kulutusi ja avalikkust eksitavat käitumist.

2021. aasta investeeringutoetuse taotlusvoor valla mittetulundusühingutele ja sihtasutustele on avatud!

Lääne-Nigula valla mittetulundusühingud ja sihtasutused saavad taas taotleda investeeringutoetust.

Investeeringutoetus on rahaline toetus, mida saab kasutada avalikkusele suunatud hoonete ja rajatiste ehitamiseks ja renoveerimiseks, nt seltsimaja, käsitöökoda, tegevuste keskus, mänguväljak, spordiplats, matkarada, lõkkeplats jne.

Objekt, millele toetust taotletakse peab olema munitsipaalomandis ja antud taotlejale avalikuks kasutuseks. Kui objekt on taotleja omandis või kasutusel, siis on oluline, et vallaga on sõlmitud avaliku kasutamise leping, mis kehtib ka 5 aastat peale toetuse kasutamise lõppu.

Toetust eraldatakse ühes kalendriaastas üldjuhul vaid ühele taotlejale külas, alevikus või muus terviklikus piirkonnas.

Toetuste suurused on ilma kolmanda osapoole kaasrahastamiseta maksimumalt 1000 eur, kolmanda osapoole kaasfinantseeringu korral taotleja omafinantseeringuks rajatiste puhul maksimumalt 5000 eur ja hoonete puhul maksimumalt 10000 eur ning mitte rohkem kui 50% projekti kogumaksumusest.

Investeeringutoetuse kord on leitav valla kodulehelt: www.laenenigula.ee/eeskirjad-ja-korrad1 ning taotlusvorm: www.laenenigula.ee/asjaajamis-juhised-ja-blanketid.

Taotlust on võimalik esitada ka e-vormil, mis on leitav valla kodulehelt üldinfo/ avaldused.

Taotluste esitamise tähtaeg on 15. märts 2021.

Vormikohased taotlused esitada elektrooniliselt Lääne-Nigula vallavalitsuse e-posti aadressile vv@laenenigula.ee.

Selgitavat teavet jagab kultuuri- ja spordinõunik Varje Paaliste, tel 56469191; varje.paaliste@laenenigula.ee

**Lääne-Nigula valla kaasava
eelarve ettepanekute esitamine
20. veebruar – 20. märts 2021**

2021. aasta kaasav eelarve ootab Teie ettepanekuid

Mikk Lõhmus
Vallavanem

Käes on uus eelarveaasta, volikogu kinnitas 2021. aasta eelarve ning ootame Teie ettepanekuid, kõigil valla elanikel on võimalus osaleda vallaeelarves kaasavaks eelarveks ettenähtud raha kasutusotstarbe määramisel.

Kaasava eelarve raha jagatakse piirkondade kaupa

Kaasava eelarve jaoks on 2021. aastal eraldatud 40 000 eurot ja see raha jaguneb võrdselt 8 piirkonna vahel. Igale piirkonnale jagub seega kuni 5000 eurot.

Nendeks piirkondadeks on:

- Kullamaa osavald;
- Martna osavald;
- Noarootsi osavald;
- Oru piirkond;
- Nõva osavald;
- Palivere piirkond;
- Risti piirkond;
- Taebla piirkond.

Millele saab raha taotleda?

Raha saab taotleda investeeringuprojekti elluviimiseks – selleks võib olla asja ostmise, remont või ehitus.

- Kaasava eelarve raames planeeritav asi peab valmima samal eelarveaastal ning ei tohi tekitada ebamõistlikke kulusid järgnevatel eelarveaastatel.

- Kaasava eelarve raames tehtu peab olema avalikus kasutuses.
- Kaasava eelarve raames ei saa teha jooksvaid kulusid, näiteks korraldada mingit üritust.

Kuidas vormistada ettepanekut?

Kaasava eelarve ettepanekule tuleb panna võimalikult lühike ja konkreetne nimetus!

Ettepanekule lisatakse täpsem kirjeldus, mis ettepaneku sisu kõigile arusaadavalt lahti seletab (mida täpselt tahetakse teha, kasutajate sihtgrupp jne) – kuna hääletaja teeb valiku paljuskirjalik ettepaneku nime ja kirjelduse põhjal, siis tuleb asi lihtsas keeles ja

ettepaneku avaliku kasu selgitavalt lahti kirjutada. Mõelge loovalt!

Keerukam osa võib olla ettepaneku eelarve koostamine. Lihtsalt asja ostmisest ei pruugi piisata, näiteks mänguväljaku pakkumisel tuleb arvestada ka kohale toomise, paigaldamise ja vajadusel ka turvaaluse rajamise kuludega. Vajadusel võib alati nõu pidada vallavalitsuse või osavallavalitsuse spetsialistidega, kes vajadusel nõu annavad ja aitavad.

Ettepaneku puhul hinnatakse eelnevalt ka eelarve realistlikkust ja vajadusel tehakse soovitus ettepaneku muutmiseks.

Mis on tähtajad?

Kaasava eelarve ettepanekute esitamise tähtaeg on **20. veebruar 2021 kuni 20. märts 2021**, ettepanek esitatakse elektroonselt aadressil vv@laanenigula.ee või sises-tatakse VOLIS keskkonnas.

Kuidas toimub kaasava eelarve hääletus?

Elektroonilise hääletus toimub eeldatast aprillikuus ja sellest antakse eraldi teada.

Valla kontaktisik kaasava eelarve menetluses: Heli Randes, turundusjuht heli.randes@laanenigula.ee.

Lääne-Nigula vald vajab ettevõtlust ja töökohti

Neeme Suur, vallavolikogu esimees

Kui mingi pakkumine ühele piirkonnale võib tähendada ka ettevõtluse arengut ja töökohtade tekkimist, siis on ju selge, et seda tervitatakse ja võetakse kaaluda. See aga ei tähenda, et me peaksime olema nõus igasuguse pakku-misega. See ei tähenda, et peaksime olema vastu vaidlemata valmis üli-suurteks muudatusteks elukeskkonnas – nagu seda näiteks oleks kolm-kümmend 290 meetri kõrgust tuulikut küla taga metsas.

Sellist hinda piirkonna arengu nimel oleksid nõus maksta vähesed. Riigi vaatest on tuuleenergia arendamine vajalik. Energiafirma vaatest on oluline maksimaalne tootlikkus. Kohaliku elaniku vaatest on oluline elukeskkonna enam-vähemgi püsimine äratuntavana. Kohalikel inimestel on tegelikult õigus öelda: oot-oot, seda on nüüd küll liiga palju, sellist arengut me ei taha.

Aga piirkonna arengut on vaja. Need-samad kohalikud inimesed küsivad – kus on meie korras koolid ja uued lasteaiad, kõnniteed, spordiväljakud ja seltsimajad ja hooldekodud? Miks ei ehitata ja rajata ja ülal peeta? Vajalike teenuste üles ehitamine ja elus hoidmine sõltub otseselt sissetulekutest. Omavalitsuse sissetulekud jällegi sõltuvad elanike arvust. Ka eraettevõtte ei kinnita kanda sinna, kus tarbijaid ei ole. Elanike arv sõltub peamiselt neljast asjast – elukeskkonnast, teenustest, spordist ja töökohtadest. Kuskil peab olema mõistlik lahendus, mis ei peleta inimesi, aga pakub

võimalusi. Kas üheks lahenduseks võiks olla tuulepark kui energia tootja, aga seda siis mõistlikus mahus ja asukohas, kohaliku kogukonnaga kokkulepitud? Võib olla. See töötaks juhul, kui saaks loodud selge seos tuulepargi ja kohaliku ettevõtluse vahel. Aulepas ja Virtsus sellist seost ei ole ja tuulepark kohaliku ettevõtlust ei mõjuta. Kas teiseks lahenduseks võiks olla ettevõtete jaoks ettevalmistatud tööstusalad, mille suurus ja asukoht on kohalikul tasemel kokku lepitud ja aktsepteeritud? Ja siis aktiivselt reklaamitud ja müüdnud? Ka võib olla. Nii tehakse paljudes kohtades üle Eesti. Jutt sellest, et kohaliku ettevõttesse ei ole töökäsi leida? Samal ajal sõidavad inimesed hommikuti kümnete ja sadade kaupa linnadesse tööle ja õhtul tagasi. Nii hilja tagasi, et muuks, kui tööle minekuks ja töölt tulekuks enam aega ja jõudu ei jätku.

Kodu lähedane töökoht on oluline. Kodu lähedane – see tähendab – kuni poole tunni kaugusel autoga, bussiga või rongiga. Lääne-Nigula vald on tegelenud usinalt valla põhiliste teenuste hoidmise ja arendamisega. Oru kultuurikeskus ja lasteaed, Taebla kool ja lasteaed, Palivere Pikajalamägi ja tänavavalgustus, Martna majad ja veemajandus, Kullamaa kool jne, jne. Kui vaadata ringi, siis igasse keskusse jätkub investeeringuid. „Tulge meile elama, päriselt“! kõlab kutse.

Aga kas on ka kutse – „Tulge meile ettevõtlust arendama“?

Otseselt ettevõtluse või piirkonna majandusega seotud investeering on olnud Taebla tööstusala teede koristamine, mis jääb nüüd paari aasta tagusesse aega. Värskeimad ettevõtlusega seotud investeeringud on Nõva, Hara ja Österby sadamate arendamine. Sadamate arendamine ja elamukruntide müük ongi rannikupiirkondade üks põhilisemaid võimalusi. Sadamatega on seotud nii kalandus kui turism. Suvekodudest võivad saada püsivad elukohad ja see annab lootust. Servaaladega ongi pisut omamoodi. Inimene, kes sinna elamukrundi ostab, ei ootagi, et kõik käe-jala juures on.

Peaasi, et teed korras ja talvelt lumest lahti on. Elekter ja internet ka muidugi. Keskusasulatega on lood teisiti.

Põhimõtteliselt saab ju ühte piirkonda kasvatada ka nn „magalana“. Ehk siis asukoht kusagil suurema keskuse või linna lähedal, endal ei ole ei rohkelt töökohti ega mitmekesiseid teenuseid, aga piirkond on kena ja rahulik ja sinna sõidetakse „ööbima“. Seal saadetakse lapsed kooli (juhul kui kool on piisavalt hea) ja lastakse õhtul öö mängima. Kui on vaja poodi minna, siis minnakse linna. Tööl käiakse linnas. Kes tahab lastele paremat huviharidust, veab ka lapsi õhtuti linna. See strateegia töötab siis, kui linn on piisavalt lähedal. Kui linn jääb kaugemale, siis otsib inimene endale elukohta töökohale ja teenustele lähemale.

Need asulad, mis jäävad vahepeale, need vaevlevad erinevate valikute küüsis. Pärtsis iseseisva keskuse mõõtu välja nagu ei anna, suuremast keskusest aga ollakse niipalju kaugemal, et lihtsalt elamispiirkonnana areneda ka ei saa. Elanike arv kas langeb tahajal või ehk püsib, aga keskmine vanus tõuseb. Teenused on ülalpidamise mõistlikkuse piiril. Piirkonnas inimesed jagunevad kahte leeri – ühed loodavad vaikset elamist, teised loodavad arengut ja edasiminekut, et kvaliteetsed teenused ja tasuvad töökohad oleksid lähemal. Mis meist siis saab? Kahe nägemuse ja arengusuuna vahel on vaja leida kompromiss. Leida tuleb võimalus mõistlikuks, tasakaalustatud arenguks. Arenguks, mis säilitab piirkonna maalise ilme ja olemuse, samas aga lubab olla rohkemat, kui lähima linna magala. Sellepärast ongi pakkumised ettevõtluse arendamiseks alati teretulnud ja võetakse kaaluda.

Ka kogukondade, kohalike ettevõtjate ja omavalitsuse enda initsiatiiv on hädavajalik. Isegi mõni mõistlikes mõõtmistes tuulepark võib sellesse pilti mahtuda.

Nüüd võib hea lugeja alustada selle loo lugemise otsast peale.

Eesti Vabariigi sünnipäev

24. veebruaril 1918 aastal avaldati Tallinnas «Manifest kõigile Eestimaa rahvastele», milles kuulutati välja sõltumatu ja demokraatlik Eesti Vabariik. Samal päeval läks ka tegelikult riigi kõrgeim võim selleks valitud organite kätte, milleks esialgu oli Päästekomitee ja siis ajutine valitsus.

Eesti vabariigi 103. sünnipäeva tähistamise sündmused Lääne-Nigula vallas

- **19. veebruaril** kell 11.30 Martnas, Vabadussamba juures
- **23. veebruaril** kell 12 Nõval, Vabadussõja mälestussamba juures
- **24. veebruaril** kell 7.30 lipu heiskamine Noarootsi vallamaja ees, kell 9.00 pargade asetamine Noarootsi Vabadussamba juures
- **24. veebruaril** kell 12 Kullamaal, Vabadussamba juures
- **24. veebruaril** kell 17 Lääne-Nigula Vabadussamba juures

Kaunist pidupäeva, elagu Eesti!

kolumn

Elu maal – maaelu

Toomas Tammeorg
Volikogu liige

Tere taas ja tänane teema on just kui eelmise jätkuks, sest sellist olukorda, kus on mõlemad osapooled aktiivselt esindatud kohapeal pole volikogus enne olnud. Nagu kohapeal ütlesin, et Lääne Elu pealkiri sõjast oli tähenduslik, sest vald ei saa minna sõtta oma inimestega, see oleks surma otsusele allakirjutamine. Järelikult pidime „sõtta“ minema teise poolega. Palju õnne Risti ja selle ümbruse kogukonnale, teie hääli oli jõuline. Kui nüüd inimesed arvavad, et sõda on võidetud, siis võidetud on lahing – sõja võitmiseks läheb veel pikalt aega ja tuleb ilmselt teha kompromisse ja selleks peavad inimesed olema valmis. Lihtne seisukoht ütleb, et kohtus võidavad need, kellel on raha ja head advokaadid.

Vahepeal vahetus valitsus ja selle mõju kohalikule elule pole veel selge. Kuid arvestades asjaolu, et on alanud uus valimistsükkel (president, KOV, Riigikogu), siis vaevast tuleb mingeid ebaseaduslikke otsuseid.

Tegelikult tahtsin kirjutada hoopis ametnikest, eks ole ametnik ka alati mingil määral ülemus. Tegelikult mõistame ametniku all inimest, kes meid teenindab. Mingil põhjusel on sellest saanud sõimusõna. Püüan lahti arutada, kuidas nii juhtus. Vastavalt seadusele „Ametnik on isik, kes on riigiga või kohaliku omavalitsuse üksusega avalik-õiguslikus teenistus- ja usaldussuhtes.“ Mis tähendab, et tema on riigi või omavalitsuse esindaja suheldes kodanikuga. Kust algavad probleemid, ametnik peab olema inimese probleemide lahendaja, mitte nende edasi lükkaja. Tekib sama küsimus, mis ülemuste puhul, ametnikul peab olema piisavalt teadmisi ja julgust inimeste probleemide lahendamiseks. Suuremaks takistuseks saab ilmselt teadmiste pool, sest on palju ja segaseid seadusi ja ametnikul on raske võtta vastu otsust, aga äkki... Aga nad peavad ju täitma seadust, mis julgust seal saab olla? Nad ei tohi üle astuda, loomingulised lahendused ei ole seaduste raamides ju kuigi sallitud. Siin tekib mul küsimus, aga kelle poolel olla, ametniku või kodaniku? Üritan olla erapooletu, kui see õnnestub. Ametnikud on inimesed ja et enamik inimesi tahab teha oma tööd hästi ja pälvida heakskiitu. Aga silma hakkavad loomulikult need, kes oma rolli rahva teenimisel rikuvad. Võib olla oleme kitsid kiitusega nende suhtes, kes teevad oma tööd hästi. Sellepärast jääb kõrva halva ametniku töö. On mitut tüüpi rikkumisi. Esimene tüüp on ametnik, kes jätab oma töö tegemata, kuna ta osutub pugejaks ja kiidab takka ülemuse soovile ja teeb kodanikule kahjulikele otsustele.

On ametnikke, kes kasutavad oma positsiooni isikliku agenda ajamiseks. Siin tõlge sõnale „agenda“, mis tähendab

- agenda on kirikutalituste käsiraamat
- agenda on märkmik või märkmikkalender
- agenda on päevakord, tegevuskava, programm

Realiseerida oma maailmavaadet, öelda, et üks või teine asi on põhiseaduse vastane, kuigi tegelikult ei ole. Või öelda, et mingit asja nii või naa lahendada ei saa, kuna siis tahavad teised ka. Kolmas grupp ametnikke, kes väga tahaks tööd teha, aga kes on surutud kunagise tulemusjuhtimise rakendamise tõttu väga kitsastesse raamidesse. Ta on saanud vastu pükse ja on ära võetud julgus parimat tahtes eksida. Reaalne elu on see, et väga paljude ametnikega on võimalik mõistlikult asjad läbi arutada ja nad mõistavad, et tuleb lahendada, mitte menetleda.

Ametnike puhul tuleb alati jutuks sõna „korruptsioon“. Üpris keeruline defineerida. Üldine reegel on see, et ametnik ei tohi saada tulu kõrvaltgevuse eest, kui sama tegevus kuulub tema teenistusülesannete hulka. Kui palju on kohtus läinud vett vedama kaasused ametnike korruptsioonist. Kas tegemist on lihtlase koputamise või kättemakuga, sest ametnik ei otsustanud minu kasuks. Mis määrab ära õige käitumise piirid ametnikuna töötades? Teemale lähenetakse läbi seaduse ja eetika suhte, kaasates osalejaid arutellu. Huvide konflikti lahendusvõimalused. Hallid alad ametnikueetika? Hallide alade all peetakse silmas olukordi, kus must-valget ettekirjutatud lahendust pole olemas ja mille lahendamisel peab ametnik lähtuma avaliku eetika üldistest väärtustest, andes neile isikliku tõlgenduse. Jälle on konflikti võimalus. Üks osapool, kes ikka puid alla paneb on ajakirjandus, sest enamikel juhtudel tembeldatakse ametnikud kaabakateks. Mis hiljem juhtub, ei huvita enam kedagi.

Tuleks nüüd maale lähemale ja vaataks meie valla ametnike tööd. Mulle tundub, et meie ametnikud saavad oma tööga hästi hakkama. Väga lihtne on kedagi süüdistada, aga pange end olukorda, kui peate valdama ja haldama infot, olukorda ja detaile sellises suures vallas Nõvalt Kullamaani, see vajab teadmisi ja oskuseid seda infot hallata. Eriti puudutab see Ehitus- ja planeerimise osakonda, sest territoorium on tohutu ja seal olevad kruntid ja inimesi tuhandeid, kõigil omad probleemid. Siin tahaks tuua mängu ka teise poole, ehk kodanikud.

Kas teie olete olnud alati korrektsed ja viisakad ametnike suhtes? Kui mulle sobivat vastust ei tule, siis on ametnik saamatu ja kallutatud. Arvan, et meie ametnikud ei ole kallutatud ja üritavad täita oma ülesandeid seaduse raames. Edu teile ja kindlameelsust meie ametnikud! Kodanikud olge kannatlikud ja mõistvad, siis on rahu maa peal. Edu mõlemale poolele.

Lääne-Nigula valla elanikukampaania pereauhinna võitis viieliikmeline perekond Kreek Nihka külast

Küsimusele, mis valiti Lääne-Nigula vald elukohaks vastab pereema, et suuresti juhuse tahtel, otsiti uut ja suuremat kodu, mis asuks Tallinnast kaugemal ja poleks liiga kaugel praegusest töökohast, mis jääb kõrvalvalda Lääne-Harjusse.

Aasta aega sobivat otsides satuti juhuse tahtel praeguse kodu õuele ning oli selge, et see on õige koht. Lääne-Nigula vallast enne kolimist palju ei teatudki, olulised olid koolis ja lasteaias käimise võimalus kuna peres kasvavad üks kooliealine ja kaks pisemat last ja toidupoe kaugus. Siin elatud kolme kuu jooksul on muljed ainult head, koolibuss on luksus ja lasteaiaakohas sai ruttu, kõikide poiste haridusasutused on digiajastuga kaasa läinud ning tänu sellele on info saamine ja vahetamine ka kolme lapse vanematele lihtsaks ja kiireks tehtud. Veel lisati, et on äärmiselt tore, et lumesahk on nüüd lumiste ilmadega pidevalt nende maja juurest mööda viivat teed lumest puhtaks lükanud ja pole muret tekkinud ka sellega, kuidas varastel hommikutundidel lasteaeda või tööle jõuda.

Pereauhinna valisid võitjad külmiku, veel loositi Roosta puhkeküla ja Tammejuure mahetalu kinkekaarte ja valla meeneid. Võitjatega võetakse ühendust.

Perepojad Robin, Rasmus ja Romet

Lääne-Nigula valla kogukondliku ühistegevuse projektitoetuste ja noorteprojektide taotluste kevadvoor

Spordiürituste korraldamise toetuse kevadvoor

Spordiürituse korraldamise toetust võivad taotleda seltsingud ja kodanikuühendused, maakondlik spordiliit ning spordiala liidud, kui nende põhikirjaline või seltsingulepinguline tegevus on spordi arendamine. Toetust antakse vallas toimuvate spordi-, liikumisharrastuse- ja rahvaspordiürituste ning võistluste korraldamiseks.

Mittetulundusühenduste ja sihtasutuste investeeringutoetuse taotlusvoor

Investeeringutoetust eraldatakse Lääne-Nigula vallas asuva avalikkusele suunatud hoone või rajatise ehitamiseks või renoveerimiseks. Toetuse taotlemiseks peab objekt vastama järgmistele tingimustele: ■ olema munitsipaalomandis ja antud toetuse taotlejale avalikku kasutusse või olema toetuse taotleja

omandis või kasutuses. Kui objekt ei ole munitsipaalomandis, siis on õigustoetust taotleda, kui objekti omanikul ja kasutajal on vallaga sõlmitud objekti avaliku kasutamise leping, vajadusel notariaalses vormis tähtajaga vähemalt viis aastat peale toetuse kasutamise tähtaja lõppu; ■ objekt on kajastatud valla arengukavas v.a üksikrajatised (nt teeviit, infotahvel, külakiik, külatähis jms) milliseid võivad olla valla arengukavas käsitletud arendustegevuse üldiste eesmärkide all; ■ objekti rajamise või olemasolu vastu peab olema põhjendatud avalik huvi, mida iseloomustab muu hulgas sarnaste objektide puudumine lähipiirkonnas ning piirkondlik tähtsus. Toetuse suurus ühe taotleja kohta on ilma kolmanda osapoole kaasfinantseeringuta maksimaalselt

1000 eurot ja kolmanda osapoole kaasfinantseeringu korral projekti omafinantseeringu osa, kuid mitte rohkem kui 5000 eurot rajatiste ja 10 000 eurot hoonete puhul ning üldjuhul mitte rohkem kui 50% kavandatava projekti kogumaksumusest.

Kõik taotlused esitada valla e-teenuste keskkonnas või digitaalselt allkirjastatuna Lääne-Nigula vallavalitsusele e-posti aadressile: vv@laanenigula.ee Taotluste esitamise tähtaeg on 15. märts 2021 a.

Info taotlemise kohta ja taotluste vormid on leitavad valla kodulehelt: www.laanenigula.ee/toetused

Teavet jagab Varje Paaliste, kultuuri- ja spordinõunik, varje.paaliste@laanenigula.ee, tel 56469191.

Lääne-Nigula Vallavalitsus võttis kasutusele kalmistute infosüsteemi HAUDI

Lääne-Nigula vald liitus üle-eestilise kalmistumajanduse infosüsteemiga Haudi. Haudi on veebipõhine andmebaas, mis sisaldab maetute andmeid, adresseeritud hauaplatse, platsi kasutajate andmeid ning kalmistukaarti.

Haudi eesmärk on säilitada ja avalikustada maetud esivanemate andmeid, mis on killuke meie aja- ja kultuuriloos, samuti aitab infosüsteem inimestel otsida kalmulisi ning informatsiooni nende viimse puhkepaiga kohta. Kalmistute andmetega on võimalik tutvuda kalmistuportaalil www.kalmistud.ee/Laane-Nigula Kalmistu arhiiviandmete täpsustamine veel toimub, vanemaid andmeid alles sisestatakse ning kavas on infosüsteemi lisada fotodid ja täiendavaid fakte kuulsate maetute kohta.

DETAILPLANEERINGU TEADE

Sireli katastriüksuse detailplaneeringu algatamine

Lääne-Nigula Vallavalitsuse 12.01.2021 korraldusega nr 2-3/21-3 algatati detailplaneeringu koostamine Risti alevikus asuvalle hoonestamata Sireli tn 9 katastriüksusele katastritunnusega 44101:001:0370 (pindala 38894 m²; sihtotstarbeta maa) katastriüksusele. Detailplaneeringu ülesandeks on katastriüksuse kasutusotstarbe määramine; katastriüksusele ehitusõiguse ning hoonestustingimuste määramine; kommunikatsioonilahenduste ja juurdepääsuteede planeerimine ning servituutide ja keskkonnatingimuste määramine. Planeeritav tegevus on kooskõlas Risti valla kehtiva üldplaneeringuga, keskkonnamõju strateegilise hindamise kohustus puudub.

Detailplaneeringu algatamise materjalid on leitavad www.laanenigula.ee/menetluses, www.laanenigula.ee/menetluses

Igal medalil on kaks külge

Tiina Puusalu

Põnevil, kuid siiski veidi kõhedust tundes, siseneme Risti põhikooli õpilastega KUMU (Eesti Kunstimuuseumi) Egiptuse-näituse saali. „Egiptuse hiilgus. Niiluse oru kunts“ – sellist pealkirja kannab näitus ja ees ootav muuseumitund.

Eesti esimesel Vana-Egiptuse kunsti suurnäitusel on eksponeeritud tuhandete aastate vanused esemed ühest maailma olulisemast Vana-Egiptuse kollektsioonist – Museo Egiziost (Egiptuse Muuseum) Torinos Itaalias. Samal ajal Kumu kunstimuuseumis toimuva näitusega on Egiptuse Muuseumi aarded eksponeeritud ka Amos Rexi kunstimuuseumis Helsingis. Kolme muuseumi mastapane ühisprojekt on ainukordne võimalus avastada Vana-Egiptuse muistset maailma kaugele reisimata.

Kumu näitusel on väljas 200 eset vaaraodema rikkalikust pärandist. Nende seas on sarkofaagid, muumiad, maagilised amuletid, erinevad hauapanused ja skulptuurid. Ühelt poolt räägivad esemed vana egiptlase maailmast, teisalt on igaüks omaette kunstiteos.

Nõnda on tutvustatud näitust KUMU veebilehel ja just selles tutvustuses toodud faktid on meie põnevilkõhvil oleku peapõhjuseks. Kohekohe selgub, et mitte asjata. Näitust ja Vana-Egiptuse kultuuri ning usundit tutvustav muuseumitund pakub enneolematut elamust. Näeme aukartust äratavalt vanu – tuhandeid aastaid – eksponaate. Saame teada, et nii vanad esemed ei talu valgust ja seetõttu on näitusesaalis väga hämar. See lisab põnevust ning aitab mõtteis teha ajarännaku väga kaugesse minevikku, Egiptuse muumiate, sarkofaagide ja hauatagusesse maailmasukavasse kultuuri.

Egiptus ja selle kultuur kuulub õppekavas kuuenda klassi ajaloo-kursusesse. Muuseumitundi külastame aga nii kuuenda-seitsmenda kui kaheksanda-üheksanda klassi õpilastega. Kuues saab palju uusi teadmisi, ülejäänud aga juba unuma kipuvad üle korrata ja taaselistada. KUMU külastus on „kirsiks tordil“ lõppevale iga-aastasele kultuurinädalale, mille teemaks oli seekord EGIPTUS.

Kui vanemate klasside õpilased käisid muuseumitunnis KUMU-s, siis kõik nooremad klassid said osa KUMU veebitundidest „Vana-Egiptuse aarded“ ning „Maagiline ja maine Vana-Egiptus. Kogu kool sai kuulata-vaadata kooli hoolekogu esimehe Sven Köster'i Egiptuse-reisi muljeid ja sealt tehtud fotosid-vidosid. Videosilla vahendusel saime vahetult

suhelda juba viieteist aastat Egiptuses elanud ja seal pere loonud eestlannaga. Nii õnnestus palju teada saada ka tänase Egiptuse elust-olust. Nagu ikka, haaras kultuurinädal tegevuses kogu kooli. Õpetajad said juhendada, õpilased tegutseda:

I klass joonistas ja meisterdas. Teemaks olid püramiidid ja kaamelid, korallid ja Punase mere elurikkus;

II klass tegi ettekande püramiididest:

III klass esitas Egiptuse muinasjutte:

IV klass tegi ettekande Egiptuse kunstist;

V ja VI klass esitas ülevaate Egiptuse kliima, looduse ja loomade kohta;

VII klass uuris Egiptuse toidukultuuri, valmistas Egiptuse köögile omaseid maiustusi ja pakkus neid kogu koolile;

VIII klass esitas Egiptuse rahvatantse ning tutvustas sealset muusikat ja rahvuspile;

IX klass tutvustas Egiptuse religiooni; Spordisaalis mängiti Egiptusest pärit sportmänge ning kooli sööklas pakuti egiptuse roogi, tantsuvahetundki oli Egiptuse-hõnguline.

Oli meeleolukas, hariv ja põnevust täis nädal. Ja ehkki kultuurinädalat traditsioon on Risti Põhikooli ammune tava, ei ole see varem nõnda palju majast välja viinud ja nii erinevaid

kohti ja tegevusi hõlmanud. Suur süü on selles tänasel erilisel olukorral. Koroonaviiruse hirmus järgime Haridus- ja Teadusministeeriumi juhiseid: hajutada; õppekorraldust mitmekesistada; õppetööd läbi viia grupiti jms. Eestimaa muuseumid on siin koolidele tänuväärselt „õla alla pannud“. Pakutakse erinevaid haridusprogramme ning muuseumitunde nii veebis kui muuseumis kohapeal. Nõnda siis on igal medalil ikka

kaks külege. Ühelt poolt manitsused ja viirustest hoidumise valvsus, teiselt poolt vajadus õppetööd teisiti korraldada ja sealtnaudu võimalus mitmekesisista ning avardada.

Aitäh kõigile, kes kultuurinädala õnnestumisele kaasa aitasid, sealhulgas lastevanematele, kes õpilaste KUMU-sse transportimisel abiks olid (Anne Tilger ja Andre Oja) ning hoolekogu esimehele Sven Köster'ile, kes kultuurinädala sisupoolde panustas.

Foto: Ivi Küla

Hajaasustuse programmi taotlusvoor avatud 1. veebruarist 2021

Alates 01.02.2021 algab hajasustuse programmi taotluste vastuvõtt.

Programmi eesmärgiks on hajakasutusega maapiirkondades elavatele peredele tagada paremad elutingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele maapiirkondades.

Toetust saab taotleda hajaasustusepiirkondades asuvate majapidamiste jaoks veesüsteemide, kanalisatsioonisüsteemide, juurdepääsuteede ja autonoomsete elektrisüsteemide

rajamiseks. Abikõlbulik ei ole tiheasustusega piirkonnad.

Toetust saavad taotleda füüsilised isikud, kes elavad alaliselt selles majapidamises rahvastikuregistri andmete kohaselt hiljemalt **1. jaanuarist 2021**, millele nad toetust taotlevad. Suvekoitudele toetust taotleda ei saa.

Lääne-Nigula vallas hajaasustuse programmiga toetust taotlevate isi-

kute eelistatud sihtrühmaks on vähemalt ühe alaealise (kaasa arvatud 2021. aastal sündiv laps ja 18-aastane isik) lapsega perekond ja puuetega isikud.

Maksimaalne toetus program-
mist on ühe majapidamise kohta
6500 eurot, omafinantseering peab
moodustama 33 % projekti kulu-
dest.
Programmdokumendis kehtestatud

nõuetele vastavad taotlused leiab val-
la kodulehelt: [www.laanenigula.ee/et/
hajaasustuse-programm](http://www.laanenigula.ee/et/hajaasustuse-programm).

Taotlusi saab esitada vallavalitsusele alates 01.02.2021.a ja esitamise viimane tähtpäev on 01.04.2021.a.

Lisainfo Lääne-Nigula vallas:
Olev Peetris, Teede- ja kommunaal-
nõunik Telefon +372 504 9561,
e-post olev.peetris@laanenigula.ee

Jäätmete liigiti kogumisest!

Igal aastal tekib Eesti kodumajapidamistes jäätmeid ligikaudu 400 000 tonni ehk 300 kilogrammi inimese kohta. Tulenevalt jäätmeseadusest on Eestis jäätmete liigiti kogumine kohustuslik – tähts on seda teha nii kodus, tööl kui ka haridusasutustes.

Alates 01.02.2019 kehtib Lääne-Nigula valla territooriumil korraldatud olmejäätmete vedu, mis hõlmab segaolmejäätmeid, paberi ja kartongi ning biolagunevaid köögi- ja sööklajäätmeid.

See omakorda tähendab, et kinnistustel kus on vähemalt kümne ja enama korteriga elamu peab olema nii paberi ja kartongi kui ka biojäätmete konteiner.

Samuti peab biojäätmete konteiner olema kinnistustel, kus biolagunevaid köögi- ja sööklajäätmeid tekib nädalas enam kui 25 kg (lasteaiad, koolid, hooldekodud, söögi- kohad jne).

Kinnistutel, kus tekib nädalas üle 50 kg paberit ja kartongi peab olema paberi ja kartongi kogumismahuti (nt raamatu-kogud, koolid, lasteaiad jne).

Siiani on Lääne-Nigula valla jäätmehoolduseeskirja nõudeid järgitud leigelt.

Probleemid jäätmete liigiti kogumisega ja olemasolevate pakendi ja paberi/kartongi kogumismahutite reostamine segaolme-jäätmetega tingib olukorra, kus jäätme-hoolduseeskirja nõudeid tuleb hakata tõsisemalt kontrollima.

Lääne-Nigula Vallavalitsus palub kõigil korteriühistel ja kinnistutel, kus on kümne või enama korteriga majad tellida omale biojäätmete konteiner ja paberi- ja kartongi kogumismahuti 1. maiks 2021. Paber ja kartongi jäätmete 1 m³ kogumise ja käitlemise maksumus on hinnakirja järgselt 0,00 eurot. Biolagunevad köögi- ja sööklajajäätmete 1 m³ kogumise ja käitlemise maksumus on 0,00 eurot.

Hinnad ei sisalda konteineri renti, konteinerite teisaldamist käsitsi rohkem kui 15 meetrit, värvate avamist, konteinerite lukkude avamist/lukustamist, konteineriväliste jäätmete koristamist jne. Need on lisateenused, mille eest makstakse eraldi.

Olev Peetris
Teede- ja kommunaalnõunik

LIIGITI KOGUMINE ON LIHTNE

	KLAASPAKEND	PLAST- JA METALLPAKEND, JOOGIKARTONG	PAPP- JA PAPERPAKEND	BIOJÄÄTMED	VANAPAPER	SEGA-OLMEJÄÄTMED
	 Loputa vajadusel kergelt, ei ei märkeks teisi pakendeid ja kotti. Eernadada korgid ja kaaned, sätkid võivad jääda.	 Loputa vajadusel kergelt, ei ei märkeks teisi pakendeid ja kotti. Jätta korgid-kaaned peale.	 Võid suureid pappist pakendeid kokku või neli tükiksada, mis võivad näd vähegi ruumi. Veenud, et materjal on puhas ja kuiv.	 Biojäätmed pane kontainerisse lahtiselt, paberikotti või täielikult biolagunevat ja komposteeruvast kottiga.	 Kogu paber ja kartong muudest jätetest eraldi ka sinu, kui see majal pole selleks kontainerit. Vanapaber pane kontainerisse lahtiselt.	 Kogu pakendi- ja toidujäätmest eraldi ja segajäätmetele hoida vaheldumärkajalt!
SOBIB	- Karastus- ja alkohooliste jookide pudelid - Moosipurgid - Toiduainete purgid	- Kilekotid ja pakkekile - Toote ümber olnud penoplast - Kosmeetika- ja hooldustoodete ning tarbekaupade pakendid - Sätkakarbid - Konservkarbid - Konservpurgid - Alumiiniumpurgid - Metallkorgid ja -kaaned - Pima- ja pimaosade, mahla- ning veinipakendid	- Pappkastid ja -karbid - Paberikotid - Pakkapaber - Kleefilidega pappkastid	- Riknenud toit ja toidujäätmed - Tahked riknenud puu- ja kõõhvijäätmed, nende koored - Lühia- ja kalajäätmed, kalaajuad - Muna- ja pähklikoored - Pabemassist muuainestid - Majapidamis- ja pabersätked - Kõhvipaks, paberitükkid - Lõikelilled, lõna pottide toatäimed	- Ajalehed, ajakirjad - Kataloogid ja reklaammaterjalid - Tõhvikulid, paberist ja kartongist kaustikud - Trukiga ja suvise kaja- ning joonistuspaber - Kontoripaber - Papp - Jõupaber - Kleeknasta ümbrikud - Vanad raamatud (kõvade kaanteta)	- Jäätmed, mille ligi kogumine pole korraldatud - Kastivee, ravaine ja raskesti puhastatav paberi-, müüki-, hügieenisämed, kosmeetika, küpsetuspaber, foolium, jahunud tühid, toiduaineid tolmakoti, suured kondid, näritud näis, kummit esemed - Hõõgnidiga lambipirnid, CD-plaadid, tünnid ja karkiseid pastakad, tünnid võltsid - Karkiseid kruusid ja takidud - Karastuskõvunud jäänud, rüüed ja mänguasjad
EI SOBI	Akna- lehti- ja peegelklaas Valgustid ja elektripirn Keraamika, kristall ja portselan (nt toidunõud, vaasid jne) Kuumsiduriidid klaas (nt alukindlad toidunõud)	Küpsetuspaber Toodet sisaldav pakend Plastist mänguasjad Kodekaamita, liimi-, värvi- ja teisi otsekeste ained Sisaldavalt pakendid Mähkmed, hügieenisämed, kondoomid Pandimisrõõgese pudelid Plastist ja kummit tooted, mis ei ole pakendid Ehitusmaterjalid	Määrdunud/vettinud paber ja papp (nt pitsakarp) Pehmepaber (nt tualettpaber) Ajalehed, ajakirjad, raamatud Kõõvu- või joonistuspaber Foolium või liim sisaldav paber, papp, kartong (nt mahlapakid, raamatskaaned) Munakarbid Tapeet	Tavalised kilekotid, toidukarbid Kastivee, tühid, suitsukondid Vedelad toidujäägid, toidukõõ, suured kondid Kileatud või vahatatud pinnaga või kleeknaga paberikotid Küpsetuspaber Vanad ravimid Mähkmed, hügieenisämed Tõlmajakotid Kunstlilled, künnid Lille- ja salatipoti	Määrdunud või vettinud paber ja papp Majapidamis- ja kasutatud pabernõud Kõõvapaber Kleeknast, teibid Foolium, võltpaber Kontoripaberid, ajakirjapaberid Tapeet, lamiseeritud või kileatud paber Tetrapakid, munakarbid Kõõ, mis sisaldab materjale peale paberi ja kartongi	Toidujäätmel, puhtad pakendid Värviplaid, ravimid, tule- ja pühvitolimistid jätmed, patareid, akud, kuumasinaid, elektroonika Ehitusjätmed, ajajätmed Vedelad jätmed (näiteks kasutatud toidud) Suuremõõtmelised jätmed, mõõdu, peegel, vaibad, madratsid Ained ja esemed, mis oma kaalu, mõõtmate või kuju tõttu võivad ohustada mahuti, vedaki või vedajat

Igal medalil on kaks külge

Kullamaa Keskkooli 3. klassil on vedanud – ühes klassis on korraga koos neli erinevat kultuuriruumi – Eesti, Soome, Ukraina ja Norra. Milline rikkus! Uurisin klassijuhataja, Riina Gildeni käest, kuidas neil igapäevane õppetöö välja näeb, et mis keeles nad seal omavahel üldse räägivad. „Õpetamine-õppimine käib loomulikult eesti keeles, ülesannete juhiseid tuleb teinekord lihtsamate sõnadega lahti seletada, aga see ei tekita mingit erilist lisatööd. Lapsed ise on niivõrd tublid. Ukraina tüdruk Dasha õpib meil alles teist aastat, aga räägib juba täiesti korralikku eesti keelt,“ räägib Riina. „Vahetundides on kuulda nii ukraina kui ka inglise keelt. Vahva on kuulata, kuidas Dasha seletab telefonis midagi ukraina keeles oma vanematega, ja päris armas on ka see, kuidas Juha Taneli Petteri jutus on segamini eesti ja soome k-p-t-reeglid. Ta on alles väike 3. klassi poiss, aga tubli eesti keele oskajana on kogu suhtlus kooli ja soomlastest vanemate vahel just tema kanda. Mia Marta jutu sisse tulevad mõnikord norra- ja ingliskeelsed sõnad, aga muidu räägib ta ikka puhast eesti keelt, sest rahvuselt ta ongi eestlane, lihtsalt need mõned Norras elatud aastad on tema keeleruumi rikastanud, ning loomulikult tuleb meil tundides aeg-ajalt jutuks ka see, et kuidas käis elu laste eelmistes koolides võrreldes meie omaga,“ kirjeldab Riina oma multikultuurset töökeskkonda. Mia andis sügisel meie kooli ajalehele Kõmu intervjuu ja mõtlesime, et poleks paha seda ka suurema lugejaskonnaga jagada.

Mia Marta Altmäe tuli sel sügisel meie kooli 3. klassi. Varem elas ja õppis Mia Norras, kuhu pere kolis seoses isa tööga. Nüüd on pere jälle Eestis tagasi ja loomulikult ei jäta Kõmu juhust kasutamata, et uurida, kus on siis ikkagi parem elada – Norras või Eestis. Intervjuu sai tehtud nii Mia kui tema ema Külliaga.

Küsin kohe alustuseks, et mis oli Norra koolis väga teistmoodi kui siin?

Mia: Meil olid vahetunnid pikemad, iga päev olime hästi palju õues, isegi suure vihmaga. Vihmajoped, -püksid, mütsid, sallid, kindad, saapad olid kogu aeg olemas, isegi tagavarariided pidid kaasas olema. Kui midagi ununes maha, siis sai koolist laenata.

Külli: Seal viibivad lapsed tõesti väga palju ja meeleldi õues. Mia kool oli väike maakool looduse rüpes, metsatukk oli kohe kooli taga, seal lapsed siis mängisid ja turnisid puude otsas, talvel möllasid lume sees. Selliseid õuevahetunde oli päevas 3 korda, teised vahetunnid olid lühemad – 15 min ja söögivahetund kestis tund aega, millest 15 min oli söömiseks ja 45 min õues olemiseks.

Kas meie koolilõuna on parem?

Mia: Jaaaaaaa! Norras ei anta üldse sooja sööki koolis, endal peab söögikarp kaasas olema. Kui mõnel lapsel ei ole kaasas, siis talle antakse saiakest kooli poolt.

Kui pikk oli koolipäev?

Külli: Kool algas 8.30, selleks ajaks viisin lapsed (ka Mia vend Aron õppis sealsamas) kooli ja umbes 14.00 tõin nad koju. Huviringid alustasid kell viis, selleks ajaks viisin lapsed jälle kooli tagasi. Vajadusel võis laps peale tunde jääda kooli pikapäevavähi, ka hommikul oli see võimalus, et laps oli koolis juba kell 7.00 pikapäevavähi. Kuutasu oli umbes 200 eurot. Nii pika päeva korral said lapsed kooli poolt ka süüa – morsk saiakestega.

Kirjanduse põhjal julgen väita, et Norras ei ole õppetöö nii pingeline kui Eestis. Kas oli nii?

Mia: Siin on tõesti palju raskem. Tunnis õpitakse rohkem, tehakse palju ülesandeid. Norras tegime vähem ja näiteks, kui sa said ülesande valmis, siis võisid midagi toredat teha (joonistada, lugeda). Tundides mängisime vahepeal, ei õppinud kogu aeg. Kodutööd oli hästi vähe, ainult 1-2 asja tuli õhtul ära teha.

Külli: Esmaspäevaks ja reedeks kodutööd üldse

ei antud. Huvitav oli ka see, et näiteks 1.klassi astudes ei pidanud lapsed oskama lugeda, seda õpiti koolis alles. See tundus mulle imelik, aga kevadel oskasid ometi kõik lapsed lugeda ühtemoodi hästi. Huvitav oli veel see, et kooli minnes ei pea lapsel endal olema mitte midagi muud kui koolikott ja pinal, kõik muu saab ta kooli poolt. Päevikut neil üldse pole, vaid iga nädal saab laps koolist lehe, kus on peal uus tunniplaan ja ülesanded, mis teha tuleb. Lastele meeldis väga, et tunniplaan muudkui muutus. Hariliku pliiatsiga kirjutatakse kuni 8. klassini. Ja telefoni ei tohi lastel koolis kaasas olla.

Hinnete panemine on Eestis hirmus oluline. Sa oled meil viieline tüdruk, aga mis hinded sul Norras olid?

Mia: Norras ei panda hindeid kuni 8.klassini. Seal olin ma ka tubli, kõik lapsed olid tublid, saime naerunäoga märke harjutuste juurde kiituseks.

Külli: Mind hämmastaski see, et ühegi töö peal polnud punast kriipsugi, ainult naerunäod. Aren-guvestlustel, 2 korda aastas, sain ülevaate laste oskustest, mõlemad olid oma klassi parimate hulgas. Ega see kergelt ei tulnud, sest õppetöö oli ju norra keeles ja mingeid lisa keeleõppetunde nad ei saanud, sest nad ei olnud pagulased. Süüria lastele oli ette nähtud abistav keeleõpe. Üldse oli meie kogukonnas 23 erinevat rahvast.

Kuidas sa, Mia, norra keele nii ruttu selgeks said?

Mia: Ma vaatasin kogu aeg, mida teised tegid, proovisin ise aru saada, mida õpetaja ütles, mõtlesin kaasa ja muidugi aitas suhtlemine vahetundides. Joonistamistunnis lapsed võisid rääkida samal ajal ja siis ma ka õppisin keelt juurde ja nii see tuligi. **Külli:** Õhtuti olin alguses abiks, tõlkisin norra keelest eesti keelde ülesannete juhiseid. Õppisime pähe norrakeelseid lauseid, sest esmaspäeviti peavad lapsed alati rääkima, mida nad nädalavahetusel tegid. Päris ruttu said aga lapsed juba ise hakkama nii norra kui inglise keeles.

Mia: Suhtlemisele pööratakse Norra koolis väga suurt tähelepanu. Seda jälgitakse, et kõik suhtleks kõigiga, kedagi ei tohtinud eelistada. Meil ei olnud ka kindlat pinginaabrit, palju tegime paaristööd, õpetaja määras paarid.

Külli: Hea suhtlemise näide on ka see, et seal määratakse igale 1. kl lapsele nn tugiisik 7.klassist. Nad peavad iga nädal vähemalt ühel päeval midagi koos tegema, kas mängivad õues või joonistavad toas jne. Samuti õpetatakse lapsi suhtlema vanemate inimestega. Selleks on kohe igas kuus ette nähtud üks külastuspäev vanadekodusse, kus lapsed siis koos sealsete elanikega laulavad, mängivad, küpsetavad või ajavad niisama juttu. Meil aitab KiVa sassis suhteid klaarida.

Kuidas Norras lapsed omavahel läbi saavad?

Mia: Lastevahelist tülitsemist ja löömist oli väga

palju. Norra lapsed norisid teisest rahvusest lapsi, ka mind kiusati. Alguses jäin mina alati süüdi, sest ma ei osanud norra keeles õpetajale seletada, kuidas asi oli, teised tüdrukud kasutasid seda kohe ära ja tegid mind süüdlaseks. Hiljem, kui ma juba oskasin hästi norra keelt, püüdsin ma õpetajale ikka selgeks teha, kuidas tüli algas, aga õpetaja ei süvenenud meie probleemidesse. Õpetaja jättis tavaliselt siis lapsed omavahel asju klaarima. Me ei tohtinud ka kodus nendest tülidest rääkida, sest õpetaja ütles, et see on kooli asi ja vanemad ei pea teadma. See, et õpetaja käskis meil ise olukordi lahendada, tekitas tegelikult veel suuremaid probleeme. Palju oli valetamist ja võltsi käitumist. Meil oli klassis üks tüdruk – liider ja tema pidi alati oma tahtmise saama ja kõik püüdsid tema meele järgi olla. Poisid olid sõjakad, löid väga valusasti, eriti neid, kes norra keelt ei osanud. Siin koolis poisid räägivad küll vahel rumalasti, aga õnneks ei löö. Ja üks asi oli minu meelest Norras väga imelik – seal olid juba 1. klassist alates kõigil oma boyfriend või girlfriend. Jalutasid ja mängisid koos, jutustasid kuskil nurga taga. Mulle meeldis kõigi-

ga rääkida, aga sellest võis pahandus tulla, kui olin rääkinud kellegi poissõbraga. Mõni tüdruk oli ikka tõeline dramaqueen iga päev. See oli nii häiriv, et mõnikord ma ei tahtnud lausa kooli minnagi. Õpetajad ei pööranud sellele mingit tähelepanu, kõik tuli meil ise ära lahendada, aga see polnud ju kerge. Siin Eestis on teisiti, siin saame ikka lapsed olla, ei pea kohe algklassis poissõpra omama.

Külli: Ühtegi last ei tohtinud eelistada teisele. Kui tahtsid sünnipäevale kutsuda, siis kas kõik tüdrukud/poisid või terve klassi. Koolis ei tohi sünnipäeva puhul kommi pakkuda. Ja mis mind lausa nutma ajas, oli 1. september. Meie siin Eestis paneme lapsed kenasti riidesse ja anname lillekimbu kaasa, aga Norras ei tohi õpetajatele lilli viia ja esimene koolipäev ei erine teistest mitte millegi poolest – aabitsaid ei anta, üldse ei tutvustata esimest korda kooli minejaid, direktor avab sõnavõtuga uue kooliaasta ja ongi kõik. Ei ole laulu, tantsu, hünni. Kõik istuvad põrandal, lapsevanemad seisavad seina ääres, kui ei taha maas istuda. Esimese koolipäeva riietus ei erine teistest päevadest, isegi direktor oli T-särgi ja plätudega. Sellest kõigest oli väga raske aru saada, sest esimene koolipäev peaks ikka veidi tähtsam olema kui teised.

Kas te igatsete Norramaad veidike taga ka?

Mia: Ikka. Mul on seal paar head sõpra, kellega me paar korda nädalas suhtleme - helistame või feistaimime. Võib-olla läheme suvel külla, kui saab. Mulle seal tegelikult meeldis elada. Eestis on ka tore elada.

Sa oled, Mia, lihtsalt nii suurepärane suhtleja, nii arukas ja viisakas, et sina lööd läbi igal pool. Norra koolist said sa kaasa lausa elukooli jagu kogemusi. Kujutan sind mõne aasta pärast meie kooli õpilasesinduse töös kaasa löömas.

Aga Külli, kas sina elaks pigem siin või Norras?

Külli: Ikka siin. Aga mul on hea meel, et mu lapsed on kogenud ka teistsugust kultuuri. Nad oskavad juba kahte võõrkeelt, on õppinud suhtlema erinevate inimestega ja on pidanud toime tulema täiesti uutes oludes. Seal saadud kogemuste pagas aitab neil toime tulla siinsete raskustega. Igal pool on ju oma head ja vead.

Heli Mäe

Lääne-Nigula Vallavalitsus kuulutab välja avaliku konkursi ARENDUSNÕUNIKU leidmiseks

Ootame Sind kandideerima, kui:

- omad teenistuskohal töötamiseks sobivat haridust
- tunned ja oskad rakendada valdkonna õigusakte
- suudad koostada oma valdkonna üld- ja üksikakte
- oskad töötada pingelolukorras tulemuslikult
- oskad planeerida tööprotsessi ja kasutada aega efektiivselt

Kandidaatidele esitatavad nõuded:

- kõrgharidus õiguse või avaliku halduse erialal
- kasuks tuleb töökogemus ehituse ja/või planeerimise valdkonnas
- väga hea eesti keele oskus
- juhilubade olemasolu ning isikliku sõiduauto kasutamise võimalus

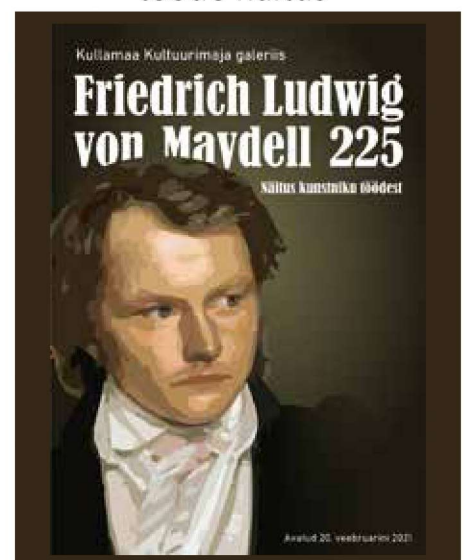
Meie pakume:

- kokkuleppel osaliselt kaugtöö võimalus
- mitmekülget ja vastutusrikast tööd
- kaasaegset töökeskkonda ja töövahendeid
- sõbralikku ja toetavat meeskonda

Avaldus ja kaaskiri koos haridust tõendavate dokumentidega saata e-postile airi.laanemets@laanenigula.ee
Kandideerimistähtaeg: 19.02.2021
Teenistuskohale asumise aeg: kokkuleppel
Täiendav info e-posti aadressil mikk.lohmus@laanenigula.ee
Arendusnõuniku teenistuskoha eesmärk on Lääne-Nigula valla arendustegevuse ning projektitaotluste koostamise, esitamise ning aruannete koostamise korraldamine. Arendustegevuse alane koostöö osavaldadega.

Piirsalu kogudus tänab Jaan Liiva, kes aitas meid, et kiriku seinu kaunistavad taas uued digiteeritud gravüürid.

Kullamaa Kultuurimaja galeriis 21. veebruarini Friedrich Ludvig von Meydelli tööde näitus

VABARIIGI AASTAPÄEVA MÄLUMÄNG

Mälumängus osalemiseks tuleb skaneerida QR kood! Kui ei ole võimalik seda teha helistage numbrile **56193846** ning küsimused saadetakse teile kirja teel. Vastamiseks on aega kuni **28.02.2021**. Kirja teel saadetud vastused peavad saabuma hiljemalt **28.02.2021**.

MÕISTATA SIIN!

AUHINNAD:

- I. koht 30€ Coop kinkekaart
 - II. koht 20€ Coop kinkekaart
 - III. koht 10€ Coop kinkekaart
- Lisaks loosiauhinnad!

LISAINFO: kehalejavaimule@gmail.com või 56193846 (Riina)

Tänapäeva aina kiireneva tempoga ja tarbimisele suunatud digitaliseerivas maailmas väärtustame vanu käsitööoskusi ja seame oma tegemisi ajaga järeleproovitud metoodika järgi. Missiooniks on läbi restaureeritud toodete säilitada inimeste mälestusi ja ajalugu.

Teostame järgnevat töid:

- Vanema ja kaasaegsema mööbli restaureerimine ja renoveerimine
- Puidust sisustus- ja tarbeesemete restaureerimine
- Pehme mööbli restaureerimine ja mööbli katteride vahetus
- Uste ja akende restaureerimine
- Mööbli hooldamine ja värskendamine

Treitööd

- Valmistame samuti ka väiksema mahulist eritellimus mööblit

Kontakt:
Restmar OÜ
info@restmar.ee
EST 56313553
RUS 53605031

Aia, Martna Küla, Lääne-Nigula Vald, Läänemaa.

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis. Tel: 56 111 900

Risti Hooldekodu võtab tööle HOOLDAJA

Tööülesanded

Eakate hooldamine üldhooldekodus, hooldusplaanide täitmine, hügieenitoimingutel abistamine

Nõuded kandidaadile

Töökogemus samal ametialal vähemalt 2 aastat, üldkeskharidus, nõutud sertifikaadid/tunnistused: hooldestöötaja.

CV palume saata risti.hooldekodu@laanenigula.ee. Lisainfo hooldekodu juhataja Ave Talving telefon 5564 9683
Kandideerimise tähtaeg: 01.03.2021
Rokem infot valla kodulehel

PUITBRIKETT 135 EUR/tonn

Pakendatud 25 kg kottidesse, transport tasuta
tel. 5025262

SALONGIAUTO ERIPAKKUMINE SUZUKI VITARA 1.4 4WD Boosterjet 6-käiguline automaat, 140 hj.

Võtmed kätte hind **21 500 €**
Hinnavõit 5 420 €

Hinna sees: ARK registreerimine, 24h autoabi ja ohutuspakett, suverehvid, rikkalik lisavarustus. TASUTA talverehvid!

**UUEMÕISA
AUTOKESKUS**

Tallinna mnt 78, Uuemõisa alevik, Haapsalu
Tel. +372 50 81 185

www.uak.ee

Läänemaa Metsaühistu

ÕIGE AEG RAIETÖÖDEKS

- talv on hea aeg tööde tegemiseks
- head palgi müügihinnad
- 5000 € maksuvaba tulu
- toetused metsa istutamiseks

Võta meiega ühendust

5348 3252
laanemaa@metsauhistu.ee
Tallinna mnt 80, Uuemõisa, Haapsalu